

MÄÄRUS

28.01.2021 nr 2

Setomaa kalmistute kasutamise eeskiri

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 37 ja kalmistuseaduse § 7 lõigete 1 ja 3 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

- (1) Eeskiri reguleerib Setomaa valla (edaspidi *valla*) haldusterritooriumil asuvate valla omandis olevate kalmistute (Beresje, Laossina, Luhamaa, Miikse, Obinitsa, Podmotsa, Saatse ja Värskä) haldamist, kasutusse andmist ning kasutamise tingimusi ja korda.
- (2) Kalmistu haldamisel ja kasutamisel lähtutakse lisaks eeskirjas sätestatud kalmistuseadusest ja muudest valdkonda reguleerivatest õigusaktidest.
- (3) Eeskiri kehtib hauaplatsi kasutajatele ja kalmistu territooriumil viibivate isikutele.

§ 2. Terminid

Lisaks kalmistuseaduses toodud mõistetele kasutatakse eeskirjas järgmisi termineid:

- 1) hauaplats – kalmistul asuv maa-ala ühe või mitme surnu matmiseks kirstus või tuhaurnis;
- 2) hauakoht – koht hauaplatsil kirstu või tuhaurni matmiseks;
- 3) hauatähis – ühte või mitut hauakohta tähistav rist, plaat, sammas, kivi või muu tähis;
- 4) huarajatis – hauaplatsil paiknev maapinnaga kohtkindlalt ühendatud ehitis (piirdeaed, betoonrant vms);
- 5) matja – isik, kes korraldab surnu matmise;
- 6) hauaplatsi kasutaja – isik, kellel on hauaplatsi kasutamise õigus.

§ 3. Kalmistute haldamine

- (1) Kalmistuid haldab Setomaa Vallavalitsus (edaspidi *vallavalitsus*).
- (2) Kalmistul korraldab töid ja osutab teenuseid OÜ Setomaa Haldus (edaspidi *kalmistu haldaja*).
- (3) Kalmistu haldaja põhiülesandeks on tagada kalmistu heakord ja korraldada kalmistu kasutamist, sh hauaplatside eraldamist ja hauaplatside üle arvestuse pidamist, kalmistuplaani pidamist, jäätmehoolduse korraldamist, andmete kalmisturegistrisse esitamist, kasutajate ning hauakohtade arvele võtmist ning kalmistuga seotud teistest õigusaktidest tulenevaid ja kalmistu haldamiseks vajalikke ülesandeid.
- (4) Vallavalitsusel on õigus anda juhiseid kalmistute haldamise ja kasutamise põhimõtete täpsustamiseks.

§ 4. Kalmistute heakorra nõuded

- (1) Kalmistu territooriumil tuleb:
 - 1) hoida korda, puhtust ja huarahu;
 - 2) panna jäätmed selleks ettenähtud kohta;
 - 3) taotlelda luba kaevetöödeks, puude raieks ja hauaplatsi suurendamiseks;

- 4) taotleda kalmistu haldaja nõusolek puude ja põõsaste istutamiseks väljapoole hauaplatsi;
- 5) mootorsõiduki või jalgrattaga sõitmiseks taotleda kalmistu haldaja nõusolek.

(2) Kalmistu territooriumil on keelatud:

- 1) kahjustada hooneid, veevõtukohta, hauaplatse, hauakohti, hauapiirdeid, hauatähiseid ja -rajatisi;
 - 2) murda lilli, puude ja põõsaste oksid;
 - 3) tuua kalmistu jäätmete mahapaneku kohtadesse ja konteineritesse olmejäätmeid;
 - 4) teha lõket;
 - 5) viibida rihmastamata koeraga;
 - 6) matta loomi;
 - 7) muu avalikku korda, heakorda ja huarahu rikkuv tegevus.
- (3) Hauaplatsi omavolilisel laiendamisel peab platsi kasutaja taastama selle endistesse piiridesse.

§ 5. Hauaplatsi kasutusse andmine

- (1) Hauaplatsi eraldamiseks tuleb kalmistu haldajale esitada taotlus.
- (2) Hauaplatsi võib taotleda kirstus või urnis matmiseks.
- (3) Hauaplatsi eraldamisel sõlmib kalmistu haldaja taotlejaga hauaplatsi kasutamise lepingu (edaspidi *kasutusleping*).
- (4) Taotlejale eraldatakse ühe kuni nelja hauakohaga ette valmistatud hauaplats. Rohkem kui nelja hauakohaga matmisplats eraldatakse erandkorras põhjendatud taotluse alusel.
- (5) Hauaplatsi looduses eraldamisel ja platsi kujundamisel tuleb arvestada, et säiliks juurdepääs teistele piirnevatele hauaplatsidele.
- (6) Kasutuslepingu alusel teeb kalmistu haldaja kande kalmisturegistrisse ja kalmistu plaanile.

§ 6. Hauaplatsi kasutuslepingu sõlmimine

- (1) Kasutusleping sõlmitakse 30 aastaks.
- (2) Kasutuslepingus märgitakse järgmised andmed:
 - 1) hauaplatsi kasutaja andmed;
 - 2) hauaplatsi asukoht kalmistul (kvartali number, hauaplatsi number);
 - 3) hauaplatsi suurus (mitme hauakohaga);
 - 4) lepingust tulenevad poolte õigused ja kohustused;
 - 5) lepingu kehtivuse tähtaeg;
 - 6) lepingu muutmise, lõpetamise ja kolmandale isikule üleandmise kord;
 - 7) hauaplatsi kujundamise ja hooldamise nõuded;
 - 8) täiendava kontaktisiku andmed;
 - 9) muu asjakohane info.
- (3) Vähemalt kolm kuud enne kasutuslepingu lõppemist teavitab kalmistu haldaja hauaplatsi kasutajat kasutuslepingu lõppemisest, saates sellekohase kirjaliku teate kasutuslepingus toodud aadressile.
- (4) Hauaplatsi senisel kasutajal on eelisõigus uue kasutuslepingu sõlmimiseks, esitades kalmistu haldajale kirjaliku avalduse vähemalt üks kuu enne kasutuslepingu lõppemist. Avalduse esitamata jätmisel loetakse kasutusleping lõppenuks ka juhul, kui hauaplatsi kasutaja jätkab hauaplatsi kasutamist.
- (5) Kasutusõigusest loobumiseks teavitab hauaplatsi kasutaja kirjalikult kalmistu haldajat. Loobumise korral on kalmistu haldajal õigus hauaplatsi vaba osa uuteks matusteks välja anda.

§ 7. Hauaplatsi lepingu üleandmine ja üleminek

- (1) Hauaplatsi kasutuslepingu sõlmija võib lepingu üle anda kolmandale isikule. Lepingu üleandmine vormistatakse kirjalikult.
- (2) Hauaplatsi kasutuslepingu sõlmija surma korral läheb hauaplatsi kasutusõigus üle tema omastele.
- (3) Hauaplatsi kasutaja võib lepingusse märkida isiku, kellel on eelisõigus kasutuslepingu sõlmija surma korral sõlmida hauaplatsi kasutusleping.
- (4) Kasutuslepingu ülemineku vormistab kalmistu haldaja kirjalikult hauaplatsi kasutaja surmatõendi esitamisel.

§ 8. Hauaplatsi suurus

- (1) Hauaplatsi mõõtmed kirstus matmise korral:
 - 1) ühe hauakohaga hauaplats 1,5 x 2,5 m;
 - 2) kahe hauakohaga hauaplats 2,5 x 2,5 m;
 - 3) kolme hauakohaga hauaplats 3,75 x 2,5 m;
 - 4) nelja hauakohaga hauaplats 5 x 2,5 m.
- (2) Hauaplatsi mõõtmed urnis matmise korral on üldjuhul 1 x 1 m.

§ 9. Matmise korraldamine

- (1) Matmine toimub surmatõendi alusel.
- (2) Matmine tuleb registreerida kalmistu haldaja juures vähemalt üks ööpäev enne matuse toimumist.
- (3) Registreeringus näidatakse ära:
 - 1) surnu ees- ja perekonnanimi, isikukood või sünniaeg, viimane elukoht, surmaaeg, vabal tahtel antud andmed maetu usutunnistuse kohta, surmatõendi või surmateatise number ja väljastaja, matmise kuupäev;
 - 2) hauaplatsi kasutaja ees ja- perekonnanimi, isikukood või sünniaeg ning sideandmed (telefoninumber, e-posti aadress);
 - 3) hauaplatsi andmed: kvartal, rida/sector, aadress, staatus (ajaloomälestis, kunstimälestis, kasutuses, vaba), matuse liik (kirstumatus, urnimatus), kirstu või urni materjal ning hauaplatsil asuvate hauatähiste ja piirete lühikirjeldus.
- (4) Matmine toimub valgel ajal. Riiklikel pühadel matusetalitusi ei korraldata. Nimetatud nõuetest võib erandkorras kalmistu haldaja kirjalikul loal kõrvale kalduda juhul, kui matuse korraldajad soovivad matta lahkunut vastavalt oma religioossetele tavadele, mis ei kattu kohalike matmistavadelega.

§ 10. Matmine hauaplatsile

- (1) Haua kaevamise ja matmise korraldab matja. Muldasängitamine ja hauakääpa kujundamine toimub üldjuhul matja osavõtul.
- (2) Matmist takistavate hauatähiste ja hauarajatiste ajutise kõrvaletõstmise ja taaspaialdamise kulud kannab matja või hauaplatsi kasutaja.
- (3) Kirstuga matmisel peab haua sügavus olema 1,5–2 meetrit maapinnast. Urniga matmisel peab matmise sügavus olema vähemalt 1 meetri.
- (4) Kui haua kaevamisel tuleb pinnasest välja varem maetu säilmeid, maetakse need tagasi sama haua põhja kaevatud süvendisse. Tervena säilinud kirst jäetakse puutumata.
- (5) Haua kaevamise ja matmise käigus hauaplatsi kõrval olevatele hauaplatsidele tekitatud kahjustused kõrvaldab matja hiljemalt kolme päeva jooksul pärast matuse toimumist. Hauaplatside korrastamata jätmisel kõrvaldab haldaja tekitatud kahjustused matja kulul.
- (6) Kalmistu haldaja kannab matuse kalmisturegistrisse.
- (7) Enne kalmisturegistri kasutuselevõttu registreerib kalmistu haldaja matmise matmisraamatus.
- (8) Kalmistu haldaja kannab haua asukoha kalmistu plaanile.
- (9) Tundmatu või omasteta surnu maetakse selleks eraldatud hauaplatsile või hauakohale.

§ 11. Pealematmine

- (1) Kirstuga maetava surnu pealematmine võib toimuda pärast 30 aasta möödumist viimasest matmisest samale kohale.
- (2) Pealematmiseks on vajalik hauaplatsi kasutaja kirjalik nõusolek. Kui kalmistu haldaja on tunnistanud hauaplatsi hooldamata hauaplatsiks, ei ole hauaplatsi kasutaja nõusolek vajalik.
- (3) Pealematmise korral tuleb kohapeal säilitada vanad hauatähised või hauarajatised.
- (4) Kultuurimälestiseks tunnistatud haul pealematmist ei toimu.

§ 12. Ümbermatmine

Haudade avamine ja ümbermatmine võib toimuda vaid seadustes ettenähtud juhtudel ja korras kokkuleppel kalmistu haldajaga.

§ 13. Hauaplatsi kujundamine

- (1) Hauaplatsi kujundab hauaplatsi kasutaja.
- (2) Hauaplats on kalmistu osa ja platsi kujundamisel tuleb järgida kalmistul väljakujunenud kujunduse põhimõtteid. Vallavalitsus võib kalmistule kehtestada täpsemad kujunduse põhimõtted.
- (3) Hauaplats või hauakoht peab olema tähistatud surnu andmetega (ees- ja perekonnanimi, sünni- ja surmaaeg) risti, hauaplaadi, -kivi, -samba või muu tähisega.
- (4) Hauatähised, mille üks külg on suurem kui 1 meeter, tuleb eelnevalt kirjalikult kooskõlastada kalmistu haldajaga.
- (5) Hauarajatised peavad olema paigaldatud nii, et naabruses uue haua kaevamisel ei tekiks varisemisohtu.
- (6) Hauatähised, rajatised ja haljastus peavad asuma hauaplatsi piires ega tohi häirida kõrvalasuvate hauaplatside, teede ja kalmistut ümbritseva aia kasutamist ja korrastamist.
- (7) Valatud hauaplatside äärised tuleb eelnevalt kooskõlastada kalmistu haldajaga ning paigaldada nii, et külgnevatele platsidele oleks tagatud juurdepääs platside vahele jäetava käiguraja kaudu. Kalmistu haldaja võib määrata kalmistul piirkonnad, kuhu on keelatud hauaplatsi äärise rajamine.
- (8) Hauaplatsi kujundamiseks võib kasutada:
 - 1) puid ja põõsaid kõrgusega kuni 1,7 m;
 - 2) hekki kõrgusega kuni 0,5 m;
 - 3) piirdeaedu kõrgusega kuni 0,5 m;
 - 4) looduslikku materjali;
 - 5) teisaldatavaid plaate, mis on ümbrusega ühel tasandil;
 - 6) äärekive.
- (9) Hauaplatsile paigaldatud hauarajatised ja -tähised loetakse hauaplatsi kasutaja omandiks.
- (10) Kalmistu haldajal on õigus keelduda käesoleva paragrahvi lõikes 4 ja 7 sätestatud kooskõlastusest, kui kujundus ei vasta kalmistul väljakujunenud kujunduse põhimõtetele ja kalmistu looduslikule eripärale.
- (11) Kujunduspõhimõtete eiramisel on kalmistu haldajal õigus teha hauaplatsi kasutajale ettekirjutus, millega juhitakse tähelepanu kujunduspõhimõtete rikkumisele ning antakse hauaplatsi kasutajale puuduste kõrvaldamiseks tähtaeg. Ettekirjutuse mittetäitmisel või mittenõuetekohasel täitmisel on kalmistu haldajal õigus korraldada ettekirjutuse täitmine hauaplatsi kasutaja kulul.
- (12) Hooldamata hauaplatsiks tunnistatud hauaplatsi eraldamisel uuele kasutajale teisaldatakse väärtuslikud hauatähised või -rajatised selleks ettenähtud hoiukohta.

§ 14. Hauaplatsi hooldamine

- (1) Hauaplatsi hooldamise eest vastutab hauaplatsi kasutaja. Hauaplats peab vastama järgmistele nõuetele:
 - 1) hauaplatsile istutatud taimed on terved ja elujõulised;
 - 2) hauaplatsilt on eemaldatud kuivanud ja murdunud taimed;
 - 3) hauaplatsi piiravaid hekke pügatakse regulaarselt;
 - 4) hauatähised ja piirded on terved ja neil olev tekst loetav;
 - 5) hauaplatsilt ja selle vahetust ümbrusest on ära riisunud lehed ja muu praht;
 - 6) hauaplatsi ääre- ja katteplaadid on terved.
- (2) Hauaplatsi hooldamisel tekkinud jäätmed tuleb liigiti sorteerida ning panna selleks ettenähtud jäätmemahutisse.
- (3) Hauaplatsil asuvate puude ja suuremõõtmeliste põõsaste raie tuleb eelnevalt kooskõlastada kalmistu haldajaga.
- (4) Hooldusnõuete eiramisel on kalmistu haldajal õigus teha hauaplatsi kasutajale ettekirjutus, millega juhitakse tähelepanu hooldusnõuete rikkumisele ning antakse hauaplatsi kasutajale puuduste kõrvaldamiseks tähtaeg. Hauaplatsi kasutaja poolisel ettekirjutuse mittetäitmisel või mittenõuetekohasel täitmisel on kalmistu haldajal õigus korraldada ettekirjutuse täitmine hauaplatsi kasutaja kulul.
- (5) Hauaplatsi kasutajal on õigus tellida hauakoha hooldus- ja korrashoiutöödega seotud teenuseid vastavate teenuste osutajatega, tasudes teenuse eest ise.

(6) Kultuurimälestiste riiklikusse registrisse kantud hauakohtade hooldamist korraldab kalmistu omanik.

§ 15. Hooldamata hauaplatsiks tunnistamine

(1) Hooldamata hauaplatsiks loetakse hauaplats, millel esineb vähemalt üks järgmistest tunnustest:

- 1) hauaplatsi pinnasest on olulises osas läbi kasvanud umbrohi või võsa;
- 2) hauarajatised ja -tähised on tugevalt sammaldunud, läbiroostetanud või lagunenud;
- 3) hauaplatsile kogunenud prahist ja lehtedest on ilmne, et hauaplatsi ei ole pikka aega hooldatud.

(2) Hauaplatsi hooldamata hauaplatsiks tunnistamiseks ja kasutajata hauaplatsina arvele võtmiseks võib kalmistu haldaja moodustada ajutise komisjoni.

(3) Komisjon vaatab hauaplatsi üle kahel korral:

1) esimene ülevaatus, mille käigus tuvastatakse, et hauaplats on hooldamata ja märgistatakse see sildiga, millel on kiri „Hooldamata hauaplats”. Sildile märgitakse ülevaatusjärjekorranumber, ülevaatuskuupäev, järgmise ülevaatuskuupäev ja kalmistu haldaja kontaktandmed. Kalmistu haldaja edastab hauaplatsi kasutajale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teatise kasutuslepingus toodud aadressile;

2) teine ülevaatus toimub aasta pärast esimest ülevaatus. Selle käigus kontrollitakse esimesel ülevaatusel märgistatud hauaplatsi seisukorda ja võetakse vastu otsus hauaplatsi kasutajata hauaplatsiks tunnistamise või tunnistamata jätmise kohta.

(4) Ülevaatuskohta koostatakse protokoll, milles tuuakse ära hooldamata hauaplatsi asukoht, suurus ja kirjeldus. Teise ülevaatusajal lisatakse protokollile märge otsusest hauaplatsi hooldamata hauaplatsiks tunnistamise kohta. Protokollile kirjutavad alla kõik ülevaatusel osalenud komisjoni liikmed.

(5) Hooldamata hauaplatsid märgistatakse, andes hauaplatsi kasutajale võimaluse märgisel oleva tähtaja jooksul võtta ühendus kalmistu haldajaga ja korrastada hauaplats või loobuda hauaplatsi kasutamise õigusest ja sõlmitud kasutusleping üles öelda.

§ 16. Kasutajata hauaplatsi arvele võtmine ja taaskasutusse võtmine

(1) Peale kahekuulise tähtaja möödumist, eeskirja paragrahvi 15 lõikes 5 nimetatud teate avaldamisest, loetakse hauaplatsi kasutusõigus lõppenuks ning hauaplats võetakse arvele kasutajata hauaplatsina.

(2) Kasutajata hauaplatsi võib kalmistu haldaja eraldada uuesti kasutamiseks, kui viimasest matmisest on möödunud vähemalt 30 aastat.

(3) Kasutajata hauaplatsi eraldamisel uuele kasutajale teisaldatakse väärtuslikud hauatähised või -rajatised selleks ettenähtud hoiukohta.

§ 17. Mälestistena kaitse all olevad kalmistud

(1) Kultuurimälestiste riiklikusse registrisse on kinnismälestistena kantud Laossina kalmistu (registrinumber 4194), Luhamaa kalmistu (registrinumber 5716), Miiakse kalmistu (registrinumber 5709), Obinitsa kalmistu (registrinumber 5711), Podmotsa kalmistu (registrinumber 4215) ja Väraska kalmistu (registrinumber 4220). Pärandkultuuri objektid on Beresje kalmistu ja Saatse kalmistu.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kalmistustel on kõrghaljastuse rajamiseks, raie-, kaeve- (välja arvatud haua kaevamiseks) ja muudeks pinnase teisaldamise või juurdeveoga seotud töödeks ning haljastustöödeks vajalik taotlelda luba Muinsuskaitseametilt muinsuskaitseeaduses sätestatud korras.

(3) Mälestiseks tunnistatud hauaplats, -rajatis tähistatakse eritähisega. Mälestise tähistamist korraldab Muinsuskaitseamet vastavalt muinsuskaitseeadusele.

(4) Muudatused mälestiseks tunnistatud hauaplatsil peavad olema kooskõlastatud vastavalt muinsuskaitseeadusele.

(5) Kui mälestiseks tunnistatud hauaplatsi kasutaja loobub hauaplatsi kasutamise õigusest, läheb hauaplatsi kasutamise õigus üle kalmistu haldajale.

§ 18. Järelevalve ja vastutus

- (1) Järelevalvet eeskirja täitmise üle korraldab vallavalitsus.
- (2) Vallavalitsusel on õigus määrata ametnik või ametnikud, kelle ülesandeks on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesande täitmine.

§ 19. Rakendussätted

- (1) Senine hauaplatsi kasutaja, kes on käesoleva eeskirja jõustumiseni hauaplatsi kasutanud, kuid kellel puudub kehtiv hauaplatsi kasutusleping, peab sõlmima kasutuslepingu viie aasta jooksul pärast eeskirja jõustumist. Hauaplatsi kasutuslepingu sõlmimata jätmise korral ei kaota senine kasutaja hauaplatsi kasutamisoigust.
- (2) Värskas Vallavolikogu 23.02.2012 määrus nr 5 „Kalmistute kasutamise eeskiri” tunnistatakse kehtetuks.
- (3) Meremäe Vallavolikogu 29.11.2013 määrus nr 21 „Meremäe valla kalmistute kasutamise eeskiri“ tunnistatakse kehtetuks.

§ 20. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

/allkirjastatud digitaalselt/

Rein Järvelill

volikogu esimees